

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนใน
อุตสาหกรรมศักยภาพเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ

บทสรุปผู้บริหาร
(Executive Summary)

เสนอต่อ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

สิงหาคม 2560

จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ.....	ก
สารบัญรูป	ข
บทสรุปผู้บริหาร	1
1 ความเป็นมา	1
2 วัตถุประสงค์.....	3
3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
4 ขอบเขตของการดำเนินงาน.....	4
5 โครงร่างแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนากำลังคน	5
6 ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมใน 3 อุตสาหกรรม	8
6.1 อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	9
6.2 อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ.....	18
6.3 วิสาหกิจชุมชน	28
7 แนวทางการติดตามประเมินผลและการขับเคลื่อนแผนการพัฒนากำลังคน	38

*****

สารบัญญรูป

รูปที่	หน้า
รูปที่ 1	กรอบแนวคิดของการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม..... 6
รูปที่ 2	เค้าโครงระบบเชื่อมต่อบุคลากรและอุปทานที่จะนำไปสู่แผนการพัฒนากำลังคน 7
รูปที่ 3	อุตสาหกรรมนำร่องที่ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน..... 8

*****

บทสรุปผู้บริหาร

1 ความเป็นมา

คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.ปช.) เห็นชอบให้ คณะอนุกรรมการประสานงานการพัฒนากำลังคนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 จัดทำกรอบ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน เพื่อรองรับการพัฒนาการฟื้นตัวจากเศรษฐกิจ การตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงของนานาชาติ การเข้าสู่ข้อตกลงของอาเซียน และโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงของระบบ เศรษฐกิจไทย และสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาแรงงานและ ประสานงานการฝึกฝีมืออาชีพแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยดำเนินการ ใน 5 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 จัดทำกรอบยุทธศาสตร์ (Strategic Framework) ทิศทางและมาตรฐาน ของการพัฒนากำลังคน (Blueprint) ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของนานาชาติ การเข้าสู่ข้อตกลง ของอาเซียน โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจไทย และสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายก ว่าด้วยการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกฝีมืออาชีพแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อนำไป ประกอบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งพัฒนาแผนดำเนินงานและแผนปฏิบัติงาน

ระยะที่ 2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน ที่สมบูรณ์ ที่ประกอบด้วยแนวทางในการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ และการประสานงาน เกี่ยวกับการพัฒนาแรงงานและการฝึกอาชีพของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ระยะที่ 3 พัฒนาแผนดำเนินงานและแผนปฏิบัติงาน (Roadmap) ของหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง จัดทำแผนการบริหารการเปลี่ยนแปลง และระบบการติดตามและประเมินผล

ระยะที่ 4 จัดหาทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร ระบบบริหารการจัดการ การจัดทำ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ: MIS) เพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนากำลังคน

ระยะที่ 5 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานในฐานะฝ่ายเลขานุการได้ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์และจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ (ระยะที่ 1) ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้ ร่วมกันดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จสิ้นและผ่านความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการฯ เมื่อ วันที่ 25 สิงหาคม 2554 โดยกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนและประสานงานการฝึกอาชีพ แห่งชาติประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ/ฝีมือแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบข้อมูลด้านแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดทำแผนการพัฒนากำลังคน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี

ในภูมิภาค ASEAN

ต่อมาคณะกรรมการ กพร.ปช. ได้ให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว และได้มีมติขุบเลิกคณะอนุกรรมการประสานการพัฒนาากำลังคนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล และรับผิดชอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในระยะที่ 2 ให้บรรลุเป้าหมาย และมอบหมายกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในระยะที่ 2 ต่อไป

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ และได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ กพร.ปช. ให้เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นและประมวลรายละเอียดของกรอบยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้านดังกล่าวโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อดำเนินการในระยะที่ 2 จนกระทั่งแล้วเสร็จ โดยได้มีการรวบรวมและประมวลรายละเอียดของกรอบยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้านและมีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการในระยะที่ 3 – 5 ต่อไปดังนี้

1. จัดทำแผนการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการตามผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในระยะที่ 1 (กรอบยุทธศาสตร์) และ 2 (ผลการระดมความคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ)
2. ปรับบทบาทหน่วยงานและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแรงงานและการประสานงานเพื่อการฝึกอาชีพ
3. บูรณาการโครงสร้างระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานและวิชาชีพทั้งระบบ
4. วิเคราะห์และจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมที่ระบุความต้องการกำลังคนและกลไกการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเร่งดำเนินการในอุตสาหกรรมสำคัญโดยให้ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติได้เห็นชอบผลการดำเนินงานในระยะที่ 2 เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2556 และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.ปช) เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2556 โดยที่ประชุม กพร.ปช. ได้เห็นชอบผลการดำเนินการตามระยะที่ 2 และเห็นชอบให้มีการดำเนินการในระยะที่ 3-5 ต่อไป

ซึ่งต่อมากรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ดำเนินการศึกษาวิจัยและดำเนินการเพื่อจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนและกลไกการพัฒนากำลังคนให้มิติรายอุตสาหกรรมและในมิติพื้นที่ การจัดหาทรัพยากร และจัดทำแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานในปีงบประมาณ 2558-2563 เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ จนแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2557 โดยได้เสนอแนวทางการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม/มิติพื้นที่ และได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน เพื่อการขับเคลื่อนจริงให้เกิดผลต่อการพัฒนาต่อไป ดังนั้นกองยุทธศาสตร์และเครือข่ายพัฒนาฝีมือแรงงานจึงได้จัดทำ

“โครงการที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ” เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติและภารกิจด้านการพัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนรวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักที่มีศักยภาพของประเทศต่อไป

2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมที่แสดงอุปสงค์ (ความต้องการกำลังคน) ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และอุปทาน (ปริมาณการผลิตและการพัฒนากำลังคน) ของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1. การกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 3 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ และวิสาหกิจชุมชน
  - 1.2. การวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมเพื่อระบุอุตสาหกรรมย่อยตามห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมนั้นๆ
  - 1.3. การวิเคราะห์และคัดเลือกตำแหน่งงานหลักในอุตสาหกรรม พร้อมคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเข้าทำงานในแต่ละตำแหน่งงาน
  - 1.4. การวิเคราะห์ระบุหลักสูตรการศึกษาและการฝึกอบรมฝีมือที่ผลิตและพัฒนาคนให้สามารถเข้าสู่ตำแหน่งงานได้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
  - 1.5. วิเคราะห์ความขาดแคลนกำลังคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
  - 1.6. จัดทำแผนกลยุทธ์การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อลด/จัดการกับความขาดแคลนกำลังคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนในมิติรายอุตสาหกรรม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเรื่องเครื่องมือเชิงนโยบาย เครื่องมือทางการบริหารจัดการ เครื่องมือการเงินการคลัง และเครื่องมืออื่นๆที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนดังกล่าว

3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนในมิติรายอุตสาหกรรมและในมิติพื้นที่ ที่สามารถเชื่อมโยงอุปสงค์/ความต้องการกำลังคนในเชิงปริมาณและคุณภาพไปสู่อุปทาน/การผลิต (ภาคการศึกษา) และการพัฒนา (การพัฒนาฝีมือแรงงานและวิชาชีพ) กำลังคนของประเทศ
2. ตัวอย่างแผนการพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมตัวอย่าง
3. ตัวอย่างแผนการพัฒนากำลังคนในพื้นที่ตัวอย่าง (จะได้มีการตกลงพื้นที่ตัวอย่างและอุตสาหกรรมที่สำคัญร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) โดยเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนในมิติรายอุตสาหกรรมและในมิติพื้นที่ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเรื่องเครื่องมือเชิงนโยบาย เครื่องมือทางการบริหารจัดการ เครื่องมือการเงิน การคลังและเครื่องมืออื่นๆที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนดังกล่าว

4 ขอบเขตของการดำเนินงาน

เพื่อให้โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติดำเนินไปอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น คณะที่ปรึกษาฯ จะดำเนินกิจกรรมหลักที่สำคัญตามขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษา ทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้แก่ ผลการดำเนินงานระยะที่ 1 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ และผลการดำเนินงานระยะที่ 2 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนมติและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมของอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในระยะที่ 3 พัฒนาแผนดำเนินงานและแผนปฏิบัติการ (Roadmap) ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำแผนการบริหารการเปลี่ยนแปลง และระบบการติดตามและประเมินผล ระยะที่ 4 จัดทำทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร ระบบบริหารจัดการ การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ : MIS) เพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนากำลังคน ระยะที่ 5 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ
2. ศึกษา ทบทวน และวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆจากเอกสารและรายงานปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิเคราะห์ วิจัย เช่น นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนแม่บทกระทรวงแรงงาน แผนยุทธศาสตร์กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการยุทธศาสตร์/แผนการผลิตกำลังคนในระดับต่างๆของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดกรอบแนวคิด ขอบเขต โครงสร้างและรูปแบบของแผนการพัฒนากำลังคนในมิติรายอุตสาหกรรมและกำลังคนในมิติพื้นที่จังหวัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมนั้น 3 อุตสาหกรรม ประกอบด้วย อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ และวิสาหกิจชุมชน
4. ทบทวนบริบทแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความต้องการและการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม 3 อุตสาหกรรม
5. คัดเลือกพื้นที่ตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์การพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมสำคัญ 3 อุตสาหกรรม

6. ทบทวนบริบทแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความต้องการและการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมในภาพรวมและเชิงพื้นที่
7. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
8. จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน/แรงงาน ในอุตสาหกรรม 3 อุตสาหกรรม ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน และแผนงานระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561-2565
9. จัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนพัฒนากำลังคนในพื้นที่หลักของอุตสาหกรรม 3 อุตสาหกรรม ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
10. ให้คำปรึกษาแก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแผนการพัฒนากำลังคนในมิติรายอุตสาหกรรมและในมิติพื้นที่

5 โครงร่างแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนากำลังคน¹

จากกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ² ซึ่งต้องการให้เกิดระบบเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และอุปทานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันข้อมูลความต้องการนั้นขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งและระดับการพัฒนาของอุตสาหกรรม กล่าวคือในอุตสาหกรรมบางอุตสาหกรรมมีสมาคม/สภาที่เป็นที่รวมของผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมนั้นๆ และทำหน้าที่วิเคราะห์/พยากรณ์การเติบโตของอุตสาหกรรม กำหนดทิศทางการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนวิเคราะห์และส่งสัญญาณความต้องการทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมนั้นๆ (ข้อมูลอุปสงค์)

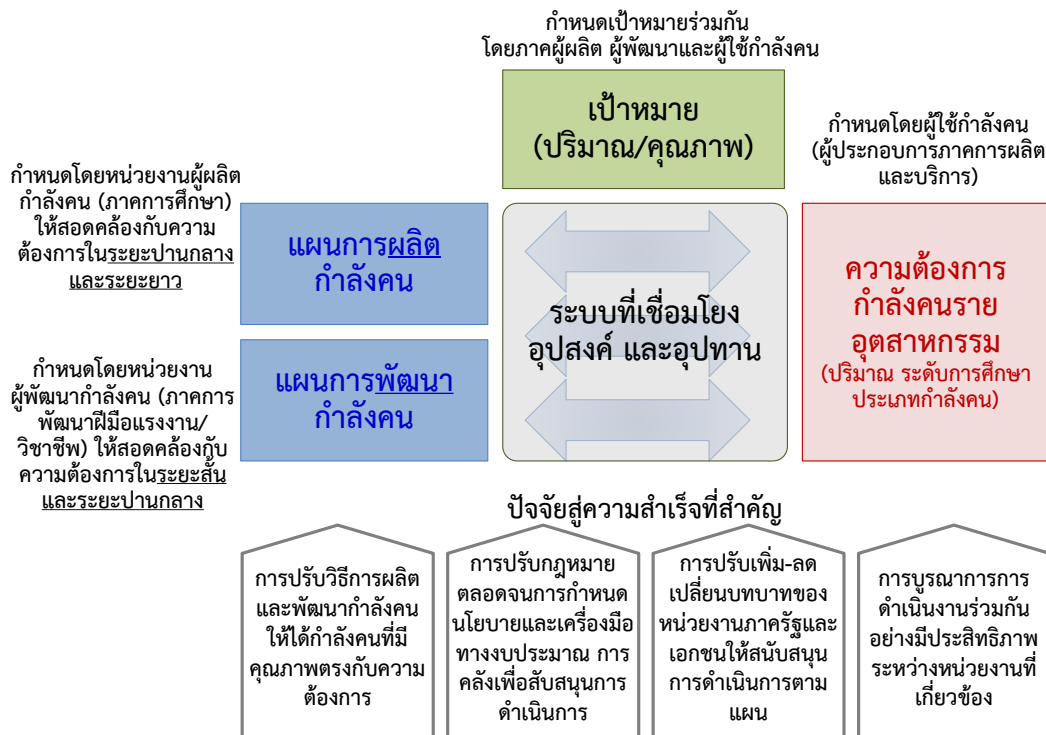
ในขณะที่ข้อมูลการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งรับผิดชอบโดยภาคการศึกษาและภาคการพัฒนาฝีมือแรงงานนั้น ก็มีข้อมูลสถานศึกษา สถานฝึกอบรม หลักสูตร ระดับคุณภาพ ฯลฯ ค่อนข้างครบถ้วน (ข้อมูลอุปทาน)

แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลด้านอุปสงค์และข้อมูลอุปทานก็ไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นในโครงการนี้ คณะที่ปรึกษาจะเน้นการเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และอุปทาน เพื่อให้เกิดความสมดุลของการผลิต พัฒนา และการใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างแท้จริง

---

¹ โครงการศึกษาและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ ระยะที่ 3-5 โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (พ.ศ.2557)

² โครงการที่ปรึกษาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรม โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (พ.ศ.2555)

ที่มา: โครงการที่ปรึกษาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (พ.ศ.2555)

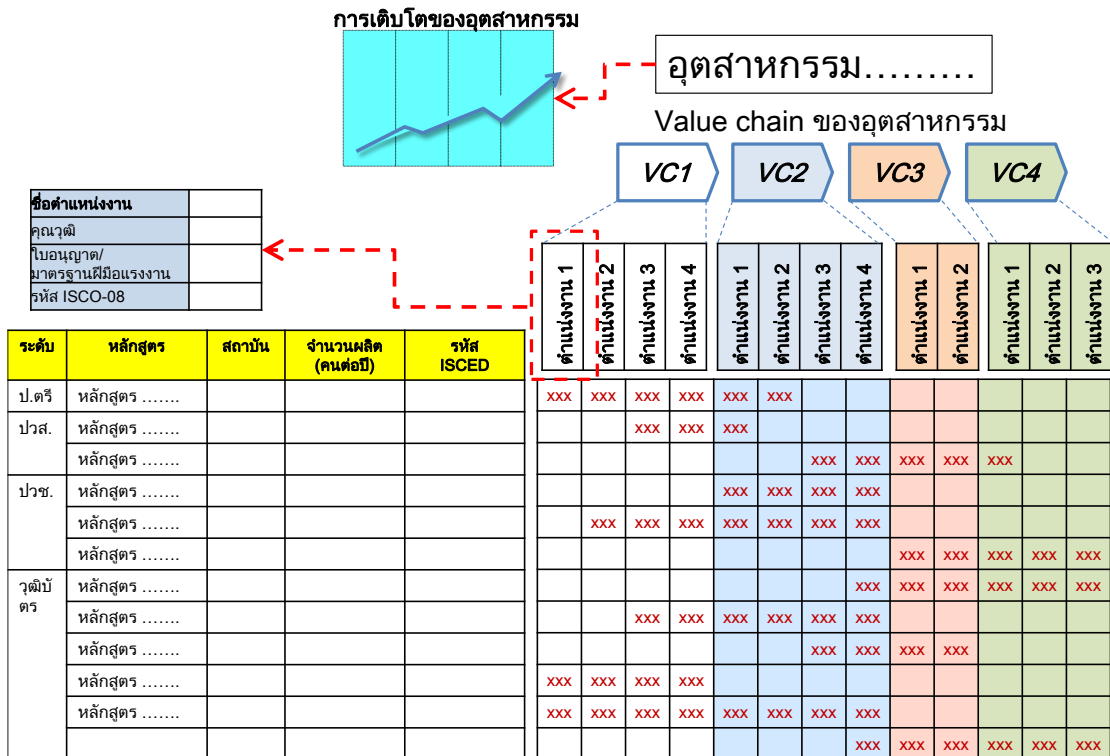
รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม

ฉะนั้นในการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนนั้นส่วนสำคัญจึงอยู่ที่การพัฒนาระบบเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานเข้าด้วยกัน ซึ่งในการนี้คณะที่ปรึกษาได้วิเคราะห์และยกกร่างรูปแบบ/โครงสร้างระบบเชื่อมต่อดังกล่าวที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนต่อไป

ระบบการเชื่อมโยงนี้มีองค์ประกอบ 3 ส่วนได้แก่

1. ข้อมูลอุปสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลอุตสาหกรรม ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของอุตสาหกรรมนั้นๆ และการวิเคราะห์ระบุตำแหน่งงานหลักที่จำเป็นต้องมีสำหรับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในห่วงโซ่คุณค่าแต่ละส่วน
2. ข้อมูลอุปทาน ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งรับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
3. ส่วนเชื่อมต่อ คือส่วนที่จะเป็นเสมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างข้อมูลอุปสงค์ และอุปทาน ซึ่งส่วนเชื่อมต่อนี้จะเชื่อมโยงได้ว่าผู้ที่เข้าสู่หลักสูตรใดจะสามารถทำงานในตำแหน่งงานใดบ้าง เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนต่อไป

รูปที่ 2 แสดงเค้าโครงระบบเชื่อมต่ออุปสงค์และอุปทานดังกล่าว

รูปที่ 2 เค้าโครระบบเชื่อมต้ออุปสงค์และอุปทานที่จะนำไปสู่แผนการพัฒนากำลังคน

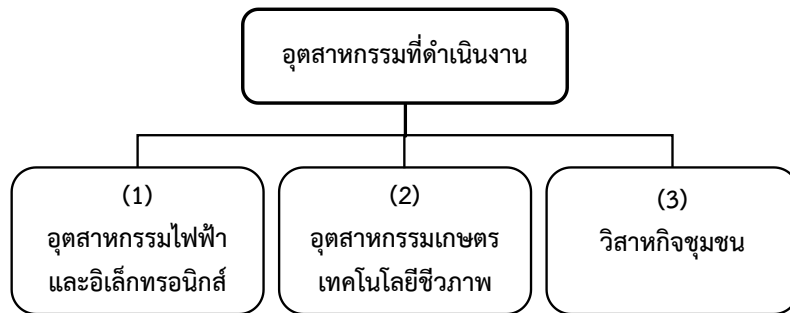
โดยในการดำเนินการพัฒนาระบบเชื่อมโยงอุปสงค์/อุปทานและแผนการพัฒนากำลังคนตามรูปแบบดังกล่าว นั้น คณะที่ปรึกษาเสนอให้มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทั้งสิ้น 7 ขั้นตอนได้แก่

1. คัดเลือกอุตสาหกรรม/พื้นที่
2. วิเคราะห์อัตราการเติบโตของอุตสาหกรรม
3. วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรม
4. วิเคราะห์ตำแหน่งงานหลักและปริมาณกำลังคนในปัจจุบันของแต่ละตำแหน่งงาน
5. วิเคราะห์ความต้องการกำลังคนในแต่ละตำแหน่งงาน
6. การรวบรวมข้อมูลการผลิตและการพัฒนากำลังคน
7. การกำหนดมาตรการเพื่อปรับความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของกำลังคน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

6 ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมใน 3 อุตสาหกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2565

ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมซึ่งอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ดำเนินการในโครงการนี้ประกอบด้วย (ดังแสดงในรูปที่ 3)

- 1) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- 2) อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
- 3) วิสาหกิจชุมชน

รูปที่ 3 อุตสาหกรรมนำร่องที่ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน

โดยมีประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์ดังนี้

1. บริบทแวดล้อมของอุตสาหกรรม
คือ การทบทวนและวิเคราะห์บริบทแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรมว่ามีรายละเอียดอย่างไร มีนโยบาย กฎหมายใดที่กำกับหรือสนับสนุน มีข้อมูลพื้นฐานใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคน
2. การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรม
คือ การวิเคราะห์ว่าในอุตสาหกรรมนำร่องนั้น ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจ/อุตสาหกรรมใด และในการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนในครั้งนี้นี้ควรมุ่งเน้นไปที่กลุ่มใด ควรกำหนดขอบเขตของการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนอย่างไร และมีจุดเน้นอย่างไร
3. การกำหนดตำแหน่งงานสำคัญของอุตสาหกรรม
คือ ผลการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์และประมวลผลจากการศึกษาทางทฤษฎี การสัมภาษณ์ และการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อกำหนดแนวทางและตัวอย่างของตำแหน่งงานและอาชีพที่สำคัญภายใต้อุตสาหกรรมนำร่อง เพื่อที่จะสามารถนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนได้อย่างชัดเจน
4. การวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนในอนาคต
คือ การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อทราบประมาณการความต้องการกำลังคนในอนาคต ของอุตสาหกรรมตัวอย่าง ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนต่อไป

5. การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคน

คือ การกำหนดแนวทางการดำเนินการอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของระบบเศรษฐกิจ เพื่อสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1 อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

6.1.1 ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ก. วิสัยทัศน์

“กำลังคนในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถรองรับการผลิตตามมาตรฐานระดับสากล และรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคตได้”

ข. พันธกิจ

1. พัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ครอบคลุมตำแหน่งงานและอาชีพสำคัญของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
2. ผลิตและพัฒนา/สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีปริมาณและคุณภาพรองรับความต้องการของอุตสาหกรรม
3. พัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ค. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)

“อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีกำลังคนที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ และสามารถสนับสนุนการยกระดับอุตสาหกรรมทั้งในด้านกระบวนการผลิตที่เป็นเลิศและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง”

ง. กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์นั้นประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 3 ด้าน ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/มาตรฐานวิชาชีพ/คุณวุฒิวิชาชีพ และหลักสูตรเฉพาะด้านสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- กลยุทธ์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จ. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของยุทธศาสตร์นี้คือ กำลังคนระดับกลางและระดับสูงของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ฉ. พื้นที่เป้าหมาย

กลุ่มธุรกิจและอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และหน่วยงานผู้ผลักดันและหน่วยงานผู้ผลักดันรวมถึงกลุ่มธุรกิจส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคมไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงพิจารณาภาคกลาง และภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ตัวอย่างในการระดมความคิดเห็น และตั้งต้นในการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน

กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพ หลักสูตรและแผนการฝึกอาชีพ สำหรับการผลิตและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เป้าประสงค์

เพื่อจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน คุณวุฒิวิชาชีพ วิชาชีพ หลักสูตรและแผนการฝึกอาชีพ สำหรับการผลิตและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานทั้งกระบวนการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นทั้งอุตสาหกรรม

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (5 ปี)	หน่วยนับ
1) มาตรฐานฝีมือแรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับอาชีพและตำแหน่งงานสำคัญในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	5	ฉบับ
2) หลักสูตรการฝึกอบรมฝีมือแรงงานเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานทั้งในด้านเทคนิค ทักษะการทำงาน และทักษะชีวิต (หลักสูตรระยะสั้น)	1	หลักสูตร
3) แผนการฝึกอาชีพกลางสำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส.	4	แผน

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/มาตรฐานวิชาชีพ/คุณวุฒิวิชาชีพและหลักสูตรเฉพาะด้านสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. จัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน/ คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับอาชีพและ ตำแหน่งงานสำคัญในอุตสาหกรรม ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1) ศึกษาคลัสเตอร์อาชีพ (Career Cluster) ในอุตสาหกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ 2) กำหนดตำแหน่งงานและอาชีพที่ควรจัดทำมาตรฐานฝีมือ แรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพ โดยให้เกิดเอกภาพและการบูรณาการ กันระหว่าง 2 ระบบ 3) จัดทำ/ยกร่างมาตรฐาน 4) ขับเคลื่อน/ติดตามผลการนำมาตรฐานไปใช้ในสถาน ประกอบการทดสอบ	จำนวน 5 มาตรฐาน/ คุณวุฒิวิชาชีพ	พ.ศ.2561- 2563	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชา ด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
2. สนับสนุนการจัดทำมาตรฐาน ฝีมือแรงงานของตนให้แก่ผู้ประกอบการ กิจการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	1) ศึกษาความต้องการในการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานของ ตนในสถานประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ 2) เข้าศึกษาและกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานของสถาน ประกอบการ 3) ผลักดันการใช้นามาตรฐานฝีมือแรงงานที่กำหนดขึ้นเพื่อการ พัฒนาความก้าวหน้าตามสายอาชีพของคน	จำนวนปีละ 100 สถาน ประกอบการ (เน้น ผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็ก)	พ.ศ.2561- 2565	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชา ด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
3. จัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะ Soft Skill ซึ่งประกอบด้วยด้าน ทักษะ ชีวิต ทักษะงาน และทักษะสังคม สำหรับกำลังคนระดับกลางและ ระดับสูงที่ทำงานในอุตสาหกรรม ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1) ศึกษาความต้องการ Soft Skill เพื่อการประกอบอาชีพ ที่ จำเป็นสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมอาหาร 2) จัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะ Soft Skill 3) ทดลองหลักสูตร ประเมินหลักสูตร 4) ติดตามผล	จำนวน 1 หลักสูตร ครอบคลุมการพัฒนาใน 3 ด้านได้แก่ ทักษะชีวิต ทักษะงาน และทักษะ สังคม	พ.ศ.2561	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชา ด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>4. จัดทำแผนการฝึกอาชีพกลาง สำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส.</p>	<p>1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและผู้แทนผู้ประกอบการภาคเอกชนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ หรือ และกำหนดกรอบการจัดทำแผนการฝึกอาชีพกลางสำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในระดับ ปวช. และ ปวส.</p> <p>2. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการฝึกอาชีพฯ โดยครอบคลุมหลักสูตรดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ปวช.) - สาขาไฟฟ้ากำลัง (ปวส.) - สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ (ปวส.) - สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์ (ปวส.) 	<p>4 แผนการฝึกอาชีพ</p>	<p>2561-2562</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ผู้แทนผู้ประกอบการ)</p>

กลยุทธ์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เป้าประสงค์

เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ โดยมุ่งผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ ป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเร่งพัฒนาบุคลากรที่อยู่ในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในระดับที่เหมาะสมต่อการประกอบกิจการและทำงานในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนการผลิตกำลังคนจากภาคการศึกษา มุ่งเน้นการผลิตคนด้วยระบบ Work-integrated Learning (WiL) ได้แก่ ระบบทวิภาคี (ระดับอาชีวศึกษา) และระบบสหกิจศึกษา (ระดับอุดมศึกษา) และในรูปแบบอื่นๆ เช่น Practice School ในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้มีกำลังคนที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน สามารถทำงานได้ทันที

ในส่วนการพัฒนากำลังคน มุ่งการพัฒนากำลังคนเดิมที่มีอยู่ในอุตสาหกรรมอยู่แล้ว และกำลังคนใหม่จากอุตสาหกรรมอื่นที่จะย้ายเข้าสู่อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความพร้อมต่อการทำงาน

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (6 ปี)	หน่วยนับ
1) ผลิตนักวิจัยและพัฒนา วิศวกรและช่างเทคนิค (กำลังคนใหม่)	10,000	คน
2) พัฒนาความรู้และทักษะแก่บุคลากรในอุตสาหกรรม (กำลังคนเดิม และที่ย้ายเข้าอุตสาหกรรม)	40,000	คน

กลยุทธ์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
1) ผลิตวิศวกร ด้วยระบบสหกิจศึกษาและ Practice School - ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาปรับวิธีการเรียนการสอนจากรูปแบบปกติมาเป็นแบบสหกิจศึกษา และ Practice School สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา	วิศวกร (ใหม่)	500	500	500	500	500	2,500	สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ที่มีหลักสูตรด้านวิศวกรรมศาสตร์สาขา ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
2) ผลิตนักวิจัยและพัฒนาสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	นักวิจัยและพัฒนา (ใหม่)	200	200	200	200	200	1,000	สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ที่มีหลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
3) ผลิตช่างเทคนิคสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบทวิภาคี ร่วมกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ	ช่างเทคนิค ผู้ควบคุมคุณภาพ และหัวหน้างาน (ใหม่)	1,000	1,000	1,500	1,500	1,500	6,500	สถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนที่มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
4) พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเพิ่มผลิตภาพสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น - การบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน - ระบบการจัดการการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น ระบบ Kaizen ระบบ Total Productive Maintenance (TPM) และอื่นๆ - การออกแบบและวางผังโรงงานเพื่อการผลิตที่ได้มาตรฐานสากล	วิศวกร ช่างเทคนิค ผู้ควบคุมคุณภาพ และหัวหน้างาน (บุคลากรเดิม และบุคลากรที่ย้ายเข้าสู่อุตสาหกรรม)	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเพิ่มผลผลิต กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ สถานประกอบการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
5) พัฒนาความรู้และทักษะด้านมาตรฐานการผลิต เช่น — ระบบ TQM และระบบ ISO — กฎหมาย มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ — การจัดการอุบัติการณ์และความต่อเนื่องของธุรกิจ (Incident Management & Business Continuity Management)	วิศวกร ช่างเทคนิค ผู้ควบคุมคุณภาพ และหัวหน้างาน (บุคลากรเดิม และบุคลากรที่ย้ายเข้าสู่อุตสาหกรรม)	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเพิ่มผลผลิต กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ สถานประกอบการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
6) พัฒนาทักษะ Soft Skill ตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น	วิศวกร ช่างเทคนิค ผู้ควบคุมคุณภาพ และหัวหน้างาน (เฉพาะที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน)	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเพิ่มผลผลิต กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ สถานประกอบการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์

เป้าประสงค์

เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ โดยการลงทุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบที่ใช้สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีระบบการจัดการแบบบูรณาการ ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอาชีพ/สภาธุรกิจอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (6 ปี)	หน่วยนับ
1) ระบบประสานงานการศึกษา (Clearing House) เพื่อสนับสนุนระบบ Work-integrated Learning	1	ระบบ
2) เครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1	เครือข่าย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. พัฒนาระบบประสานงานการศึกษา (Clearing House) เพื่อสนับสนุนระบบ Work-integrated Learning	1) จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคเอกชน (สถานประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์) และภาคการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) 2) พัฒนาระบบ Clearing House เพื่อประสานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา ระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ 3) เริ่มดำเนินการและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	1 ระบบ	พ.ศ.2561-2562	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถานประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. จัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคน โดยจัดการประชุม/สัมมนากลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่อยู่ใน supply chain 2) หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สนับสนุนสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการฝึกฝีมือ ฝึกอบรม โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรและผู้ฝึกจากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการขนาดใหญ่ 3) จัดการฝึกฝีมือ ฝึกอบรมตามหลักสูตรและแนวทางในกลยุทธ์ที่ 1 และ 2 4) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	1 เครือข่าย	พ.ศ.2561-2562	กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถานประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

6.2 อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

6.2.1 ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

ก. วิสัยทัศน์

“กำลังคนในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นศูนย์กลางเกษตรในระดับสากลได้”

ข. พันธกิจ

1. พัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ครอบคลุมตำแหน่งงานและอาชีพสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
2. ผลิตและพัฒนา/สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพให้มีปริมาณและคุณภาพรองรับความต้องการของอุตสาหกรรม
3. พัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

ค. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)

“อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศไทยมีกำลังคนที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ และสามารถสนับสนุนการยกระดับอุตสาหกรรมทั้งในด้านกระบวนการผลิตที่เป็นเลิศและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง”

ง. กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพนั้นประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 3 ด้าน ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/มาตรฐานวิชาชีพ/คุณวุฒิวิชาชีพ และหลักสูตรเฉพาะด้านสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
- กลยุทธ์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
- กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

จ. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของยุทธศาสตร์นี้คือ กำลังคนในกลุ่มสถานประกอบการเกษตรรายย่อยและเกษตรกรรายย่อย

จ. พื้นที่เป้าหมาย

ภาคการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพนั้นยังเป็นภาคส่วนที่ใหม่จึงควรทุ่มไปที่พื้นที่ในภาคกลางตอนล่างเนื่องจากเป็นพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์แล้ว และยังมีอยู่ใกล้แหล่งเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีอื่นๆ คือกรุงเทพมหานคร

กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพ หลักสูตรและแผนการฝึกอาชีพ สำหรับการผลิตและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

เป้าประสงค์

เพื่อจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน คุณวุฒิวิชาชีพ วิชาชีพ หลักสูตรและแผนการฝึกอาชีพ สำหรับการ
ผลิตและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับ
คุณภาพและมาตรฐานทั้งกระบวนการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นทั้งอุตสาหกรรม

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (5 ปี)	หน่วยนับ
1) มาตรฐานฝีมือแรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับอาชีพและตำแหน่ง งานสำคัญในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ	5	ฉบับ
2) หลักสูตรฝึกอบรมฝีมือสำหรับกำลังคนในอุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ (หลักสูตรระยะสั้น)	3	หลักสูตร
3) จัดทำรายวิชามาตรฐานกลางสำหรับผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	5	รายวิชา
4) แผนการฝึกอาชีพกลางสำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส.	2	แผน

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน/มาตรฐานวิชาชีพ/คุณวุฒิวิชาชีพและหลักสูตรเฉพาะด้านสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1.จัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน/ คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับอาชีพและ ตำแหน่งงานสำคัญใน อุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ	1) ศึกษา/วิเคราะห์กลุ่มอาชีพ (Career Cluster) ใน อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ 2) กำหนดตำแหน่งงานและอาชีพที่ควรจัดทำ มาตรฐานฝีมือแรงงาน/คุณวุฒิวิชาชีพ โดยให้เกิด เอกภาพและการบูรณาการกันระหว่าง 2 ระบบ 3) จัดทำ/ยกร่างมาตรฐาน 4) ขับเคลื่อนและติดตามผลการนำมาตรฐานไปใช้ใน สถานประกอบการ/ทดสอบฝีมือแรงงาน	จำนวน 5 มาตรฐาน/คุณวุฒิ วิชาชีพ	พ.ศ.2561-2563	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ แห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชาด้านเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ ผู้แทนสถานประกอบการภาคเอกชน

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือ สำหรับกำลังคนในอุตสาหกรรม เกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ (หลักสูตรระยะสั้น)	1) ศึกษาความต้องการความรู้พื้นฐานสำหรับกำลังคน ในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ 2 กลุ่ม ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ - กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ 2) จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือ โดยมีสาระสำคัญที่ ควรอยู่ในหลักสูตร (อาจมีมากกว่านี้) ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการด้านการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลัง การเก็บเกี่ยว - การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตร - การออกแบบผลิตภัณฑ์เกษตรและปศุสัตว์ - เกษตรกรยุคใหม่ - เทคนิคเครื่องกลไฟฟ้า เพื่อบำรุงรักษาระบบ เครื่องมือการจัดการฟาร์ม 3) ทดลองหลักสูตร/ประเมินหลักสูตร 4) ติดตามผล	จำนวน 2 หลักสูตร	พ.ศ.2561	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ แห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชาด้านเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ ผู้แทนสถานประกอบการภาคเอกชน

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. จัดทำรายวิชามาตรฐานกลางสำหรับผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นเจ้าภาพเพื่อร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาจตั้งเป็นคณะทำงาน ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดเนื้อหาารายวิชา พิจารณาจัดทำเนื้อหาารายวิชามาตรฐานกลาง/ ปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับ ปวช. ปวส. ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ เพื่อให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ และการเกษตรสมัยใหม่ 	5 รายวิชา	2561-2562	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถาบันอุดมศึกษาที่มีสาขาวิชาด้านเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ ผู้แทนสถานประกอบการภาคเอกชน</p>
4. จัดทำแผนการฝึกอาชีพกลางสำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส.	<ol style="list-style-type: none"> สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและผู้แทนผู้ประกอบการภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเกษตรหารือและกำหนดกรอบการจัดทำแผนการฝึกอาชีพกลางสำหรับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในระดับ ปวช. และ ปวส. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการฝึกอาชีพฯ สาขาเกษตรศาสตร์ ยกร่างแผนการฝึกอาชีพ จัดทำประชาพิจารณ์ 	2 แผนการฝึกอาชีพ (ปวช. และ ปวส.)	2561	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ผู้แทนสถานประกอบการภาคเอกชน</p>

กลยุทธ์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนากำลังคนให้สนับสนุนการต่อยอดอุตสาหกรรมเกษตรแบบดั้งเดิมสู่การเป็นอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ และการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องผลิตพัฒนาบุคลากรที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรให้มีความรู้และทักษะสมัยใหม่ และสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีเหล่านั้นในการประกอบอาชีพทั้งในองค์กรและการเป็นผู้ประกอบการการเกษตรด้วยตนเอง

โดยในส่วนของการผลิตนั้นจะเน้นการผลิตบุคลากรจากสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีความรู้และทักษะของเกษตรกรยุคใหม่ ที่มีความรู้ทั้งด้านการเกษตร ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีอื่นๆ ที่ทันสมัย

ในส่วนของพัฒนานั้นจะเน้นการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่และทายาทเกษตรกร ที่ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการเกษตรรายย่อย และเกษตรกรรายย่อยให้ใช้ความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอื่นๆ เพื่อเป็นการยกระดับภาคเกษตรในระยะยาว

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย	หน่วยนับ
1) ผลิตนักวิจัยและพัฒนา วิศวกรและช่างเทคนิค (กำลังคนใหม่)	500	คน
2) เกษตรกรรุ่นใหม่สำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ ด้วยระบบทวิภาคี ระดับ ปวช. ปวส. (กำลังคนใหม่)	6,500	คน
3) การฝึกอบรมผู้ประกอบการเกษตรรายย่อยและเกษตรกรรายย่อยด้วยความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (กำลังคนเดิม)	10,000	คน
4) การพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยมาตรการส่งเสริมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (สำหรับกำลังคนในสถานประกอบการขนาดใหญ่) (กำลังคนเดิม)	25,000	คน

กลยุทธ์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาบุคลากรในตำแหน่งงานหลักของอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
1) ผลิตนักวิจัยและพัฒนาสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ (ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา)	นักวิจัยและนักวิชาการ เกษตร (ใหม่)	100	100	100	100	100	500	สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่มีหลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
2) ผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่สำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพด้วยระบบทวิภาคี ร่วมกับผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ (ระดับ ปวช. ปวส.)	กลุ่มผู้ปฏิบัติงานใน ธุรกิจเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ /กลุ่มผู้ปฏิบัติงานใน ฟาร์มเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ (ใหม่)	1,000	1,000	1,500	1,500	1,500	6,500	สถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนที่มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ
3) พัฒนาผู้ประกอบการเกษตรรายย่อยและเกษตรกรรายย่อย ด้วยความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (หลักสูตรระยะสั้นสำหรับพัฒนากำลังคนที่มีอยู่เดิม) - กลุ่มผู้ประกอบการและเกษตรกรรายย่อยผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ - กลุ่มผู้ประกอบการและเกษตรกรรายย่อยผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ	กลุ่มผู้ปฏิบัติงานใน ธุรกิจเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ / กลุ่มผู้ปฏิบัติงานใน ฟาร์มเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	10,000	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่มีสาขาวิชาด้านเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ สถานประกอบการภาคเอกชน

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
4) ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยมาตรการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับกลุ่มกำลังคนในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ด้วยหลักสูตรเสริมความรู้และทักษะด้านเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ/กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพในสถานประกอบการขนาดใหญ่	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่มีสาขาวิชาด้านเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ สถานประกอบการภาคเอกชนขนาดใหญ่

กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ

เป้าประสงค์

เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศ โดยการลงทุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบที่ใช้สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ โดยเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีระบบการจัดการแบบบูรณาการ ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอาชีพ/สภาธุรกิจอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (6 ปี)	หน่วยนับ
1) ระบบประสานงานการศึกษา (Clearing House) เพื่อสนับสนุนระบบ Work-integrated Learning	1	ระบบ
2) เครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ	1	เครือข่าย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. พัฒนาระบบประสานงานการศึกษา (Clearing House) เพื่อสนับสนุนระบบ Work-integrated Learning	1) จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคเอกชน (สถานประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ) และภาคการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) 2) พัฒนาระบบ Clearing House เพื่อประสานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา ระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ 3) เริ่มดำเนินการและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	1 ระบบ	พ.ศ.2561-2562	สถานประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. จัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ	1) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาฝีมือ/ฝึกอบรมกำลังคน โดยจัดการประชุม/สัมมนากลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่อยู่ใน supply chain 2) หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรฯ สนับสนุนสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการฝึกฝีมือ ฝึกอบรม โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรและผู้ฝึกจากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการขนาดใหญ่ 3) จัดการฝึกฝีมือ ฝึกอบรมตามหลักสูตรและแนวทางในกลยุทธ์ที่ 1 และ 2 4) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	1 เครือข่าย	พ.ศ.2561-2562	กระทรวงแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถานประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

6.3 วิสาหกิจชุมชน

6.3.1 ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนากำลังคนสำหรับวิสาหกิจชุมชน

ก. วิสัยทัศน์

“กำลังคนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความรู้ ทักษะ ความสามารถดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานทั้งด้านกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ และพัฒนาไปสู่สู่กิจการที่มั่นคงยั่งยืน เป็นกลไกทางธุรกิจที่สนับสนุนการพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง”

ข. พันธกิจ

1. ส่งเสริมด้านมาตรฐานฝีมือและพัฒนาหลักสูตรการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
2. พัฒนากำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้มีคุณภาพ
3. พัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ค. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)

“กำลังคนของวิสาหกิจชุมชนสามารถทำงานอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการยกระดับอุตสาหกรรมทั้งในด้านกระบวนการผลิตที่เป็นเลิศและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง และสามารถพัฒนากิจการให้มีความมั่นคงยั่งยืน”

ง. กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพนั้นประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 3 ด้าน ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมด้านมาตรฐานฝีมือและพัฒนาหลักสูตรการดำเนินงาน
- กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

จ. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของยุทธศาสตร์นี้คือ กำลังคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกิจการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ฉ. พื้นที่เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชน มีผู้ประกอบการนั้นอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ ประกอบกับหน่วยงานผู้ให้ความช่วยเหลือ ผลักดัน กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค จึงควรพิจารณาตามแต่ละพื้นที่ตามขอบเขตประเภทกิจการของอุตสาหกรรมย่อยของวิสาหกิจเป้าหมายดำเนินการอยู่ในการตั้งต้นการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน

กลยุทธ์ที่ 1 : การส่งเสริมด้านมาตรฐานฝีมือและพัฒนาหลักสูตรการดำเนินงาน

เป้าประสงค์

เพื่อจัดทำหลักสูตรและส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานให้กับวิสาหกิจชุมชน โดยเน้นกลุ่มกิจการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อนำไปสู่การยกระดับการประกอบกิจการให้มีคุณภาพมาตรฐาน และสามารถประกอบกิจการได้อย่างมั่นคงยั่งยืน สนับสนุนการพัฒนาชุมชนของตน

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (5 ปี)	หน่วยนับ
1) หลักสูตรการฝึกอบรมฝีมือสำหรับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิและระดับก้าวหน้า	4	หลักสูตร
2) วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมให้จัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน	500	แห่ง

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมด้านมาตรฐานฝีมือและพัฒนาหลักสูตรการดำเนินงาน

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. สนับสนุนการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานของตนให้แก่วิสาหกิจชุมชน (ตามมาตรา 26 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545)	1) ศึกษาความต้องการในการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน 2) เข้าศึกษาและกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานของสถานประกอบกิจการ 3) ผลักดันการใช้มาตรฐานฝีมือแรงงานที่กำหนดขึ้นเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 4) ติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงาน	จำนวนปีละ 100 สถานประกอบ กิจการ	พ.ศ.2561-2565	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>2. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือสำหรับกำลังคนในวิสาหกิจชุมชนกิจการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารระดับปฐมนุญมิ</p>	<p>1) ศึกษาความต้องการความรู้พื้นฐานสำหรับกำลังคน</p> <p>2) จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือ โดยมีสาระสำคัญที่ควรอยู่ในหลักสูตร (อาจมีมากกว่านี้) ดังนี้</p> <p>หลักสูตรที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักปฏิบัติทางสุขลักษณะอนามัยอาหาร - วิธีการควบคุมเครื่องจักรกลการผลิตแปรรูปอาหาร - การจัดการคุณภาพสำหรับกิจการแปรรูปอาหาร (GMP/HACCP) - การวางผังโรงงานเพื่อการผลิตที่ได้มาตรฐาน - เทคนิคและวิธีการทำความสะอาดตามหลักสุขลักษณะอนามัย <p>หลักสูตรที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการประกอบธุรกิจเบื้องต้น - หลักการบัญชีและการเงินสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก - กฎหมาย มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร วัตถุเจือปน ฉลากอาหารและโภชนาการ <p>3) ทดลองหลักสูตร/ประเมินผลหลักสูตร</p> <p>4) ติดตามผล</p>	จำนวน 2 หลักสูตร	พ.ศ.2561	<p>กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม</p> <p>กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>สถาบันอาหาร</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง</p> <p>สถาบันอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง</p>

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือ สำหรับกำลังคนในวิสาหกิจ ชุมชนกิจการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหารระดับก้าวหน้า	1) ศึกษาความต้องการความรู้พื้นฐานสำหรับกำลังคน 2) จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฝีมือ โดยมีสาระสำคัญที่ ควรอยู่ในหลักสูตร (อาจมีมากกว่านี้) ดังนี้ หลักสูตรที่ 1 - ระบบจัดการการผลิตสมัยใหม่ (Kaizen/ TPM) - ระบบคุณภาพ ISO สำหรับวิสาหกิจชุมชน - การบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนใน อุตสาหกรรมอาหาร - การจัดการพลังงานในกิจการแปรรูปอาหาร - การจัดการของเสีย/ของเหลือจากการผลิต หลักสูตรที่ 2 - เทคนิคและวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ - การยืดอายุการรักษาผลิตภัณฑ์อาหาร - การวัดและประเมินคุณภาพทางรสชาติและประสาท สัมผัสของอาหาร - การตลาดสำหรับวิสาหกิจชุมชน 3) ทดลองหลักสูตร/ประเมินผล 4) ติดตามผล	จำนวน 2 หลักสูตร	พ.ศ.2561	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สถาบันอาหาร สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง สถาบันอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนากำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนโดยเน้นกลุ่มแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารให้สามารถยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ทั้งในด้านกระบวนการผลิตและในด้านผลิตภัณฑ์ และพัฒนาไปสู่การประกอบธุรกิจที่มั่นคงยั่งยืนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชนของตน

สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ จะเน้นการพัฒนาสมาชิกในด้านมาตรฐานกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ อาหารมีความปลอดภัยถูกต้องตามหลักอนามัยขั้นพื้นฐาน และในด้านการประกอบธุรกิจเบื้องต้น เพื่อให้สามารถตั้งหลักการประกอบกิจการได้อย่างมั่นคง

สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนระดับก้าวหน้า จะเน้นการพัฒนาสมาชิกในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การตลาดสำหรับวิสาหกิจชุมชน และการยกระดับกระบวนการผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐานระดับสูงขึ้น

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย	หน่วยนับ
1) พัฒนาสมาชิกและทายาทสมาชิกวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ	20,000	คน
2) พัฒนาสมาชิกและทายาทสมาชิกวิสาหกิจชุมชนระดับก้าวหน้า	10,000	คน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
<p>1) พัฒนสมาชิกและทายาทสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ระดับปฐมภูมิ</p> <p>หลักสูตรที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> – หลักปฏิบัติทางสุขลักษณะอนามัยอาหาร – วิธีการควบคุมเครื่องจักรกลการผลิตแปรรูปอาหาร – การจัดการคุณภาพสำหรับกิจการแปรรูปอาหาร (GMP/HACCP) – การวางผังโรงงานเพื่อการผลิตที่ได้มาตรฐาน – เทคนิคและวิธีการทำความสะอาดตามหลักสุขลักษณะอนามัย <p>หลักสูตรที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – หลักการประกอบธุรกิจเบื้องต้น – หลักการบัญชีและการเงินสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก <p>กฎหมาย มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร วัตถุเจือปน ฉลากอาหารและโภชนาการ</p>	สมาชิกและทายาท สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ระดับปฐมภูมิ	2,000	2,000	5,000	5,000	6,000	20,000	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./อบจ./เทศบาล/นคร) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานการฝึกอบรม โดยมีหน่วยงานสนับสนุนดังนี้</p> <p>กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สถาบันอาหาร สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง สถาบันอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง</p>

กิจกรรมการผลิตและพัฒนาบุคลากร	ตำแหน่งงาน/ กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย (คน)					รวม (คน)	หน่วยงานเจ้าภาพ
		61	62	63	64	65		
<p>2) พัฒนาสมาชิกและทายาทสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ระดับก้าวหน้า หลักสูตรที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> – ระบบจัดการการผลิตสมัยใหม่ (Kaizen/ TPM) – ระบบคุณภาพ ISO สำหรับวิสาหกิจชุมชน – การบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนใน อุตสาหกรรมอาหาร – การจัดการพลังงานในกิจการแปรรูปอาหาร – การจัดการของเสีย/ของเหลือจากการผลิต <p>หลักสูตรที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – เทคนิคและวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ – การออกแบบบรรจุภัณฑ์ – การยืดอายุการรักษาผลิตภัณฑ์อาหาร – การวัดและประเมินคุณภาพทางรสชาติและประสาท สัมผัสของอาหาร – การตลาดสำหรับวิสาหกิจชุมชน 	สมาชิกและทายาท สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ระดับก้าวหน้า	1,000	1,000	2,500	2,500	3,000	10,000	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./ อบจ./เทศบาล/นคร) ทำหน้าที่เป็น ศูนย์ประสานงานการฝึกอบรม โดยมี หน่วยงานสนับสนุนดังนี้</p> <p>กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สถาบันอาหาร สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง สถาบันอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง</p>

กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในกลุ่มสมาชิก วิสาหกิจชุมชน

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เป้าหมาย

รายการเป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย (6 ปี)	หน่วยนับ
1) ระบบข้อมูลการพัฒนากำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	1	ระบบ
2) ระบบจัดการของศูนย์ประสานการฝึกอบรมฝีมือให้แก่กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	ระบบ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

กิจกรรม/โครงการ	แนวทางการดำเนินงาน	จำนวน/หน่วย	ปีเพื่อดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. ระบบข้อมูลการพัฒนา กำลังคนกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน	1) ศึกษาความต้องการข้อมูลการพัฒนากำลังคนสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ศึกษาในทุกกลุ่มกิจการเพื่อทำระบบที่รองรับวิสาหกิจชุมชนทุกประเภท กิจการ) 2) ดำเนินการพัฒนา ระบบข้อมูล และกำหนดบทบาทหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การบริหารจัดการระบบข้อมูลให้ทันสมัย	1 ระบบ	พ.ศ.2561-2564 (Phase 1 พ.ศ. 2561-2562 , Phase 2 พ.ศ. 2562-2564)	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. ระบบจัดการของศูนย์ ประสานการฝึกอบรมฝีมือให้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	1) จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรม พัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อร่วมมือพัฒนากำลังคนในกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์ประสานงานการฝึกอบรม ฝีมือ 2) กำหนดโครงสร้างและแนวปฏิบัติการทำงาน และแนวทางการติดตามและ รายงานผลการดำเนินงานสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1 เครือข่าย	พ.ศ.2561-2562	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา

7 แนวทางการติดตามประเมินผลและการขับเคลื่อนแผนการพัฒนากำลังคน

7.1 แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2565

การขับเคลื่อนการจัดทำและการใช้ประโยชน์แผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมและในมิติพื้นที่ให้ได้ต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภพนั้น จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับที่กำหนดห้วงเวลาของกิจกรรมต่างๆไว้ใน 3 อุตสาหกรรมเป้าหมายในครั้งนี ดังที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 5 โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

1) การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานในระดับกิจกรรม

แนวทาง :

ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด และรายงานความก้าวหน้าต่อ กพร.ปช. หรือผู้ที่ กพร.ปช. มอบหมายให้เป็นผู้กำกับดูแลการติดตามและประเมินผล

ประเด็นการติดตามความก้าวหน้า :

- ความก้าวหน้าของการดำเนินงานกิจกรรมเปรียบเทียบกับแผน
- ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน

ความถี่ :

รายไตรมาส

ผู้รับผิดชอบ :

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

2) การติดตามผลผลิตจากการดำเนินงาน

แนวทาง :

ติดตามผลการดำเนินงานว่าก่อให้เกิดผลผลิตตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ทั้งในมิติของปริมาณ คุณภาพ และความทันต่อเวลา

	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
แผน					
ผล					
ผลต่าง (ผล-แผน)					

ประเด็นการติดตามความก้าวหน้า :

- จำนวนผลผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับแผน
- คุณภาพของผลผลิต
- ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน

ความถี่ :

รายปี

ผู้รับผิดชอบ :

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

3) การติดตามการใช้ประโยชน์แผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม/ระดับพื้นที่

แนวทาง :

ติดตามว่าได้มีการใช้ประโยชน์แผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม/ระดับพื้นที่ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนากำลังคนอย่างไรบ้าง โดยจะเน้นการติดตามและประเมินผลในระดับผลลัพธ์

ประเด็นการติดตามความก้าวหน้า :

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน
- ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน

ความถี่ :

ภายหลังจากที่จัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม/ระดับพื้นที่แล้วเสร็จ โดยควรมีการตามข้อมูลนี้เป็นรายปี

ผู้รับผิดชอบ :

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

การติดตามและประเมินผลเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนงานพัฒนา เนื่องจากการติดตามประเมินผลจะทำให้ทราบถึงความคืบหน้าของการดำเนินงานซึ่งผู้บริหารจัดการงานจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการเร่งรัดหรือปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนการประเมินประโยชน์ที่ได้รับว่ามีคุณค่า ตอบสนองต่อความต้องการของงานพัฒนาหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินงานต่อไปในอนาคต เช่น การขยายงาน การเลิกดำเนินงาน การชะลอ การดำเนินงาน ฯลฯ อันจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม

ในการขับเคลื่อนการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากระดับนโยบาย ซึ่งจะทำให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนฯ ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างการขับเคลื่อน

ข้อเสนอแนะที่ 1.1 กพร.ปช.ตั้งคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายอื่นๆ

กพร.ปช. พิจารณาตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่รับผิดชอบจัดทำแผนการพัฒนากำลังคน โดยคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมาย 3 อุตสาหกรรม ซึ่งอาจพิจารณาจากอุตสาหกรรมที่ภาคเอกชนมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มธุรกิจ อุตสาหกรรมที่เข้มแข็งทั้งนี้การดำเนินงานสามารถทำได้โดยให้ภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก โดยมีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นผู้ให้การสนับสนุน

ข้อเสนอแนะที่ 1.2 ให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

กพร.ปช.จัดมอบหมายให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดทำแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม และในระดับพื้นที่ และรายงานผลการดำเนินงานให้ กพร.ปช.ทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อเสนอแนะที่ 1.3 ตกลงกับสำนักงบประมาณและหน่วยงานกลางอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำแผนการพัฒนากำลังคนเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดสรรงบประมาณ

หารือและตกลงร่วมกับสำนักงบประมาณ และหน่วยงานกลางอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นต้น เพื่อให้ให้นำเอาแผนการพัฒนากำลังคนไปใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ และการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามที่ระบุไว้ในแผนการพัฒนากำลังคนในแต่ละอุตสาหกรรม (รวมทั้งแผนการพัฒนากำลังคนในระดับพื้นที่)

2. ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน

ข้อเสนอแนะที่ 2.1 การสนับสนุนระบบการเรียนการสอนแบบ Work-Integrated Learning

กพร.ปช.สนับสนุนให้สถาบันการอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบ Work-Integrated Learning โดยเฉพาะในรูปแบบทวิภาคี (Dual System) โดยให้ถือเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาจกำหนดให้มีมาตรการจูงใจ เช่น การได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากแหล่งงบประมาณต่างๆ อาทิ เงินแผ่นดินจากสำนักงบประมาณ เงินจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะที่ 2.2 สร้างระบบให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในกระบวนการพัฒนากำลังคน

กพร.ปช. สนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนในกระบวนการพัฒนากำลังคน โดยการใช้ระบบไตรภาคี (ภาคเอกชน-สถาบันการอาชีวศึกษา-กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นเจ้าภาพร่วมกับบริษัทเอกชน โดยมีสถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ร่วมดำเนินการ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการฝึกฝีมือนักเรียนนักศึกษา หรือการฝึกอบรมอาจารย์และครูให้มีความรู้และทักษะสมัยใหม่ที่ภาคเอกชนต้องการ

3. ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศด้านแรงงาน

ข้อเสนอแนะที่ 3.1 กำหนดมาตรฐานการจำแนกที่สำคัญ

กพร.ปช. ควรกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนให้ใช้มาตรฐานการจำแนกเดียวกัน ได้แก่ 1) มาตรฐานการจำแนกอุตสาหกรรม 2) มาตรฐานการจำแนกตำแหน่งงาน/อาชีพ 3) มาตรฐานการจำแนกหลักสูตร และกำหนดให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนนำไปใช้กำหนดเป็นมาตรฐานการจัดการข้อมูลของตน

ข้อเสนอแนะที่ 3.2 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบการจัดการข้อมูลแผนการพัฒนากำลังคนรายอุตสาหกรรม

กพร.ปช. มอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเป็นผู้จัดทำและดำเนินการด้านข้อมูลแผนการพัฒนากำลังคนและข้อมูลสถิติแรงงานที่สำคัญ โดยจัดทำเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการด้านการแรงงานที่ทันสมัย ทุกภาคส่วนเข้าถึงได้โดยสะดวก